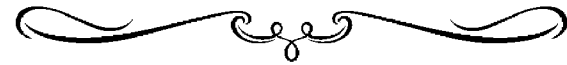

Torenzwaluw

SARA H. OLSSON

TORENZWALUW

Een verboden liefde.
Een oorlog vol geheimen.
Een waarheid die wacht om onthuld te worden.

Oorspronkelijke titel: *Tornsvälan*
© HarperCollins, 2022

BORGERHOFF
& LAMBERIGTS

Voor Anders – altijd

Proloog

Buiten Varberg in Halland ligt het kleine dorpje Ellinge, waar drie vrienden opgroeien tijdens de aanloop naar de Tweede Wereldoorlog.

Inger, Britt en Sonja, drie jonge vrouwen met verschillende achtergronden en verschillende levensomstandigheden, die toch een hechte band hebben opgebouwd. Over hen gaat de Ellinge-serie.

Hun verhaal begint in Fiendevän. Het is april 1941 wanneer Inger voor het eerst Ernst ontmoet, een gewonde Duitse soldaat die is gedeserteerd en die haar broer in het ouderlijke huis verbergt. Inger neemt de jonge Duitser onder haar hoede en helpt hem zijn wonden te verzorgen. Ze leren elkaar kennen en Inger probeert te begrijpen waarom mensen de keuzes maken die ze maken. Kun je een goed mens zijn, ook al ben je een overtuigde nazi?

Tegelijkertijd wordt Inger het hof gemaakt door Gunnar, de broer van Britt, die ondanks dat hij de waarden van Ernst deelt, hem dood wil zien omdat hij een deserteur is. Maar Inger beantwoordt de gevoelens van Gunnar niet, omdat ze al verliefd is geworden op Ernst. Gunnar neemt de afwijzing zwaar op en dreigt Inger iets aan te doen als ze niet van gedachten verandert. Hij roept de hulp in van zijn zus Britt, die te laat beseft dat ze haar vriendin heeft verraden. Maar Inger heeft haar keuze gemaakt, en hoewel een toekomst met Ernst onmogelijk is, kiest ze ervoor haar hart te volgen.

In dit boek volgen we Britt.

Hoofdstuk 1

Oktober 1941

Het appartement aan de Slottsgatan lag in een oudere villa, gebouwd op de heuvel in de wijk Platsarna. Hier stonden de huizen in een rij met uitzicht op de zee die zich naar het westen uitstreckte en zoute winden met zich meebracht, die voortdurend tegen de gevels van de oude gebouwen sloegen. Dat tastte zowel de muren als de fundering aan en liet ook binnen zijn sporen na, waar het behang barstte en er tocht kwam door de ramen en lijsten. Het was er altijd koud en tijdens de strengste maanden van het jaar hielp het zelfs niet dat er de klok rond vuren brandden in de tegelkachels. Dan bevroor je, zo was het nu eenmaal. Maar wat maakte dat uit als je verliefd was?

Britt Hedin lag in de armen van haar grote liefde en wilde nergens anders zijn. Lage had net nog een stuk hout in de tegelkachel in de slaapkamer gelegd en was daarna weer onder de dekens bij Britt gekropen. Ze drukten hun nog steeds warme lichamen tegen elkaar en het besef dat ze daar binnenkort weg moest, maakte de aanrakingen bijna koortsachtig, alsof ze allebei vastbesloten waren om alles uit elkaar te halen wat erin zat tijdens de korte tijd die ze samen hadden.

Na een tijdje besepte Britt dat het tijd was. Ze trok de deken weg en stond op uit bed. De kille lucht deed haar naakte huid rillen en ze huiverde terwijl ze een blik wierp op Lage, die geamuseerd haar lichaam bestudeerde terwijl hij daar onder de warme deken bleef liggen.

‘Je maakt me gek,’ zei hij en stak zijn hand naar haar uit, terwijl ze worstelde met haar dikke wollen sokken.

‘Je trekt me alleen maar weer het bed in, en daar heb ik geen tijd voor,’ glimlachte Britt terug. ‘De bus wacht niet, weet je.’

‘Ik weet het, en ik hoop dat je hem mist.’ Nu keek Britt hem ernstig aan.

‘Dat doe je helemaal niet. Dan weet je dat dat voor ons allebei problemen oplevert.’

‘Ik weet het,’ antwoordde Lage met een zucht. Toen stond hij op uit bed, ging achter haar staan voor de grote vloerspiegel en streelde met zijn hand langs haar heup terwijl hij haar in haar nek kustte. Er ging een rilling door haar hele lichaam. ‘Wat heb je vandaag op de cursus geleerd?’ zei hij en knipoogde. ‘Welke cursus heb je trouwens gevolgd? Naaicursus? Of misschien weven?’

Britt stopte haar blouse in de zoom van haar rok voordat ze zich omdraaide en hem zachtjes op zijn wang sloeg.

‘Naailles, heb ik thuis al gezegd. En vandaag heb ik geleerd...’ Ze dacht even na. ‘Platte steek!’ zei ze toen en straalde. ‘Platte steek is goed. Dat kan ik al, dus dat kan ik demonstreren als het nodig is.’ Daarna trok ze zich uit zijn omhelzing terug en liep de kleine hal in. Ze haalde een oude grijze wollen jas van een haak en trok die aan. ‘De dag dat ik hier vanaf ben, ben ik een gelukkig mens,’ zei ze en knoopte de knopen dicht.

‘Ik ook,’ antwoordde Lage, die zich in de deken had gewikkeld en haar was gevolgd. Het deed Britt pijn toen ze het verdriet in zijn blik zag. ‘Ik ook.’

Toen Britt haar schoenen had aangetrokken, kustte ze hem lang en moest al haar wilskracht bijeenrapen om niet toe te geven en haar kleren weer uit te trekken. In de bus naar Ellinge stappen was wel het laatste wat ze op dit moment wilde.

Uiteindelijk was het Lage die zich terugtrok. Britt zuchtte en kneep in zijn hand voordat ze de deur uitliep.

Ze sloeg de kraag om haar blonde krullen, zette haar muts op en trok de pluizige wollen jas strakker om zich heen toen ze door de poort de Slottsgatan op liep. Nog voordat de deur achter haar dichtviel, voelde ze zich eenzaam. Haar hele lichaam schreeuwde dat ze moest omkeren. Maar ze had een afspraak en moest haar gevoelens opzij zetten.

De herfstwind was de afgelopen dagen aangewakkerd en ze moest de toch al laaggetrokken wollen muts nog iets verder over haar voorhoofd trekken om te voorkomen dat hij weg zou waaien. De geuren van de zoute zee waren nog duidelijker in de lucht te ruiken als de wind waaide, maar Britt vond het prettig. Platsarna lag op een heuvel, vlak aan het Kattegat, en het waaide hier bijna altijd.

In het westen troonde het fort van Varberg, dat over de stad waakte en bescherming bood tegen de ergste stormvlagen. Het grote stenen bouwwerk stond veilig en stevig boven op de rots, in tegenstelling tot de bomen die eromheen groeiden en die helemaal gebogen waren nadat ze jarenlang door de wind waren gevormd.

Met gebogen hoofd liep Britt langs de houten gevels van de huizen. Over de kasseien dwarrelden droge bladeren die zich in hopen verzamelden bij de stenen trappen. Ze richtte haar blik op haar schoenen en besloot niet op te kijken en het oudere echtpaar te begroeten dat in tegengestelde richting kwam lopen. Misschien wilden zij haar ook niet begroeten, gezien de versleten oude bovenkleding die ze droeg. Het waren vast mensen die liever afstand hielden tot het gepeupel dat zich in hun wijk had gewaagd.

De muts jeukte op haar voorhoofd en Britt wilde niets liever dan hem afzetten. Maar ze deed het niet. Hij moest blijven zitten waar hij zat, in ieder geval nog een paar minuten. Dus versnelde ze haar pas.

De grote leren tas die ze in haar hand hield was zwaar, en Britt moest moeite doen om niet uit balans te raken toen ze de steile helling afliep naar Badhusparken. Maar even later was ze op vlakke grond en kon ze het pad volgen door de laan.

Het grote witte huis was als een prachtige oase in het park, gebouwd aan het einde van de vorige eeuw om de kuurgasten uit de hogere kringen tegen de zon te beschermen. Britt keek naar het prachtige houtsnijwerk rond het dak en de veranda. Ze was nog nooit in het gebouw zelf geweest, maar wist dat het van binnen net zo zorgvuldig was ontworpen.

Britt liep door naar de andere kant van het huis, waar een grote struik bijna de hele gevel bedekte. De struik had wintergroen blad en de takken waren dichtbegroeid. Ze rende snel achter de struik en keek om zich heen om er zeker van te zijn dat er niemand in de buurt was. Toen trok ze haar muts af en krabde heftig aan haar voorhoofd. Een blonde haarlok viel voor haar gezicht en Britt trok die gehaast achter haar oren. In de grote leren tas stopte ze zowel de muts als de versleten jas en haalde in plaats daarvan haar pas gekochte bontjas met hoge kraag tevoorschijn. Ze trok die aan, ademde toen uit en schikte de krullen in haar haar. Daarna kneepte ze zachtjes in haar wangen en schudde haar hoofd, voordat ze naar het park keek om te zien of er iemand in de buurt was. Britt sloot de tas en begon rustig en geconcentreerd vanuit het park naar de bushalte te lopen.

Er stonden al veel mensen te wachten op de bus. Britt ging een eindje bij hen vandaan staan en streek met haar hand over haar voorhoofd terwijl ze de andere reizigers gadesloeg. Ze kende niemand, wat altijd prettig was omdat ze er een hekel aan had om haar ingestudeerde praatjes over naailessen en handwerk te moeten bovenhalen.

Maar een eindje verderop stond mevrouw Gahnman. Britt huiverde. Die vrouw mocht ze helemaal niet. Ze woonde aan

de rand van Ellinge en had twee dochters die een paar jaar ouder waren dan Britt. Mevrouw Gahnman was groot en ruig, en ze hing vaak posters met antinazistische boodschappen op in Varberg. Haar man was journalist en schreef vaak lange artikelen in de krant over hoe Duitsland Joden vermoordde. Britt wist precies wat ze zelf van dit alles vond – de beslissingen die Duitsland nam waren ongetwijfeld het beste voor de westerse wereld.

De bus was laat en toen Britt eindelijk uitstapte bij de halte aan de provinciale weg in Ellinge, wist ze dat het avondeten waarschijnlijk al op tafel stond in de keuken thuis. Misschien waren haar vader en moeder al aan tafel gaan zitten en begonnen met eten. Alleen al bij die gedachte voelde ze de knoop in haar maag groeien.

Het was ongeveer vijf minuten lopen door het bos naar huis en Britt haastte zich de hellende grindweg af. In het eerste stuk stonden de bomen dicht op elkaar en lagen er achter de stammen donkere schaduwen op de loer. De laatste bladeren waren net aan het vallen en Britt ving er een in de lucht om iets te hebben om op te focussen. Na een tijdje werden de stammen schaarser en kwam het landgoed van de familie Hedin in zicht. Britt liet het blad los en richtte haar blik op het roodgeschilderde schuurtje naast het grote woonhuis. Het erf en de bloembedden waren buitengewoon goed onderhouden, zelfs nu het meeste al was verwelkt. Alles moest aan de verwachtingen voldoen als je bij de Hedins op bezoek kwam – ze woonden immers op een van de grootste boerderijen van Ellinge en stonden bekend om hun aanplantingen en hun grote appelboomgaard.

Britt opende voorzichtig de deur van de opslagruimte en zette de leren tas helemaal boven op een plank. Daarna rende ze over het grindpad en nam de paar treden naar de voordeur.

‘Britt?’ riep haar vader vanuit de eetkamer zodra ze de deur achter zich had gesloten.

‘Ik kom eraan, vader,’ antwoordde ze en veegde haar bezwete handen af aan haar rok. Ze hing de bontjas zorgvuldig aan een kleeerhanger voordat ze naar binnen ging.

‘Je bent laat,’ zei haar vader zonder op te kijken van zijn vleessoep. Hij slurpte luidruchtig en veegde vervolgens zijn goed verzorgde baard af met een servet nadat hij de lepel had neergelegd.

Robert Hedin was een lange en gespierde man, die de hele korte kant van de tafel in beslag nam. Eén blik in zijn richting was genoeg om Britt al het zelfvertrouwen te doen verliezen dat ze op weg naar huis had opgebouwd.

‘Het was de bus die...’ begon ze zachtjes, maar ze maakte de zin niet af. Haar vader luisterde toch niet naar uitleg.

In plaats daarvan ging ze op haar plek aan tafel zitten en reikte een bord aan haar moeder, die soep inschepte. Hun blikken kruisten elkaar even.

Een zwakke, muffe geur van de oude jas verspreidde zich vanuit Britts blouse. Ze hoopte dat haar moeder, die altijd een gevoelige neus had gehad, het niet zou ruiken. Maar haar moeder leek niets te merken.

Haar vader keek op van zijn soepbord.

‘Had je dat aan in de stad?’ zei hij en wees met zijn lepel naar Britts blouse.

Britt keek naar beneden en meteen gingen haar handen naar de kreukels in de stof om ze glad te strijken.

‘Zo slordig gekleed ga je nooit meer de deur uit,’ vervolgde haar vader en legde de lepel weer op het bord, zodat er een paar druppels op het tafelkleed spatten.

Britt antwoordde niet, en Robert hief in plaats daarvan zijn melkglas naar Märta. Haar moeder schonk snel bij.

‘Hoe was de naailes, Britt?’ vroeg Märta toen ze de kan had neergezet.

Haar stem was zoals gewoonlijk zwak en haar blik ernstig. Märta Hedin was het tegenovergestelde van haar man, onderdanig en volgzaam na een lang huwelijk met een krachtige en vastberaden politieagent. De jaren hadden haar naar zijn hand gevormd.

‘Dank je, moeder, prima,’ antwoordde Britt en blies op het stukje wortel dat in de bleke soep op de lepel dreef. Ze staarde naar haar bord en durfde haar ouders niet in de ogen te kijken. ‘We hebben de platte steek geoefend.’

‘Heb je de dochter van Larsson ontmoet?’ vroeg haar moeder.

Britt kauwde langzaam op de wortel. Ze dacht na over hoe ze zou antwoorden. Uiteindelijk schudde ze haar hoofd.

‘Nee, dat heb ik niet.’

‘Wat vreemd. Ik kwam haar moeder vanmorgen tegen en toen kwamen we op het onderwerp. En Anna had zich bedacht, ze zou toch aan de cursus beginnen.’

Britt reikte rustig naar een stukje brood. Ze liet de versnelling van haar hartslag niet merken.

‘Er zitten veel meisjes in de cursus. Ze hebben ons in groepen ingedeeld.’

Märta knikte. ‘Dan zijn jullie waarschijnlijk in verschillende groepen terechtgekomen.’

‘Dat klopt,’ antwoordde Britt, in de hoop dat haar ouders van onderwerp zouden veranderen. Dat deden ze niet.

‘Het is goed dat je een cursus volgt, Britt,’ zei haar vader en keek haar recht in de ogen. ‘Zodat je heel goed wordt in naaien en borduren, net als je moeder. Dat is belangrijk om te kunnen als je gaat trouwen.’ Hij wees naar haar met zijn soeplepel. ‘Als je een echte man vindt die jou verdient, bedoel ik. Niet zoals die leraar. Hem zien was niet goed voor je.’

De lucht in de eetkamer werd benauwd. Britt nam een hap van de snee brood en probeerde te kauwen, hoewel het voelde alsof ze de soep op het witte tafelkleed zou spugen. Ze dwong zichzelf te glimlachen.

‘Nee...’ antwoordde ze zachtjes en slikte de papperige hap door.

‘Dat doe je toch niet?’ vervolgde haar vader. Hard en luid. Britt schudde haar hoofd.

‘Nee...’ herhaalde ze en schepte een grote lepel uit het soepbord. Hoe sneller ze at en naar haar kamer kon gaan, hoe beter. Haar ouders recht in hun gezicht liegen voelde erg ongemakkelijk.

Britt had Lage Ahlstedt vier maanden eerder ontmoet tijdens een zomercursus poëzie schrijven. Britt was erg artistiek en hield zowel van schilderen als van het schrijven van mooie korte teksten. Toen haar moeder de advertentie voor de cursus in de krant liet zien, had Britt zich meteen ingeschreven. Ze hadden Robert niets verteld over het onderwerp van de cursus, want hij vond dat ‘vrouwen zich met vrouwenzaken moesten bezighouden en niet met dingen waarvoor je je hoofd moest gebruiken’, zoals hij zei. ‘Dat kon je aan de mannen overlaten.’ In plaats daarvan zeiden ze dat ze een cursus borduren zou volgen, en daar had Robert alleen maar tevreden over geknikt.

Er hadden zich veel meisjes aangemeld, maar op Britt na zaten ze het grootste deel van de tijd te verlangen naar de zon. Britt genoot van elk moment en zoog alles in zich op wat er te leren viel over het schrijven van gedichten. Lage was haar docent geweest en had vanaf dag één haar ontroerende teksten en mooie handschrift aangemoedigd en geprezen. Het duurde niet lang voordat hun formele relatie overging in iets heel anders.

Britt was niet de enige van de meisjes in de cursus die docent Ahlstedt knap vond, dat was duidelijk te merken. Ze keken allemaal stiekem naar hem en fluisterden over hem tijdens de pauzes. Maar geen van hen durfde zo ver te gaan als Britt. En de enige reden dat ze de moed had, was dat ze merkte dat docent Ahlstedt haar de juiste blikken teruggaf. Haar, en geen van de andere meisjes. Dus achter de deur van de opslagruimte in de oude meisjesschool pakte Britt Lage bij de arm en sloeg die om haar middel. Toen kuste ze hem snel voordat ze naar de andere meisjes glipte, die niet hadden gemerkt wat er gebeurd was.

En daarna waren ze elkaar blijven zien. Lage was aanvankelijk terughoudend geweest, hij was tenslotte tweeëndertig jaar en bijna twee keer zo oud als Britt. Het laatste wat hij wilde, was dat mensen zouden fluisteren dat het ongepast was. Maar hoe meer de twee met elkaar omgingen en praatten, hoe meer ze beseften hoeveel ze gemeen hadden, en al snel trok geen van beiden zich meer aan wat anderen zouden zeggen.

Zo vaak als Britt de kans had, sloop ze naar Lage in zijn kleine flatje in Platsarna, de oudste wijk van Varberg. En het leven had net zo fantastisch kunnen blijven als het toen was, als Britts vader niet slechts een paar weken later achter de hele zaak was gekomen. Toen stortte het kaartenhuis volledig in.

Het was niet alleen de leeftijd van Lage die Robert Hedin stoorde. Dat de man een eenvoudige leraar op de middelbare school was, maakte zijn kansen op Roberts zegen bijna onbestaande.

Britt probeerde haar vader uit te leggen hoe ze het spiegelbeeld van haar ziel had ontmoet. Dat Lage de enige was die luisterde naar wat ze te zeggen had. Dat hij haar serieus nam en haar aanmoedigde om nieuwe dingen te leren en verder te studeren. Maar Lages zorgzaamheid en tedere houding tegenover haar speelden geen enkele rol voor Britts vader,

die, nadat hij kennis had genomen van Lages burgerlijke staat, de knoop had doorgehakt. Lage Ahlstedt was een gescheiden man, en dat was absoluut niet iemand die men in de familie wilde opnemen. En daarmee was de discussie gesloten.

Haar vader dreigde Britt als kindermisje naar een gezin buiten Halland te sturen als ze de relatie niet onmiddellijk beëindigde en zich gedroeg als het keurige meisje waartoe ze was opgevoed. Ze zou weliswaar uitgehuwelijkt worden, maar niet aan een zwakkeling die al een huwelijk achter de rug had. Vervolgens had hij een aantal namen genoemd van jonge mannen die bij Britt zouden passen, maar alleen al de gedachte aan hen deed haar huilen.

Ze bleef daarna dagenlang in bed liggen. Ze hilde en weigerde te eten in een poging haar vader te straffen, zodat hij van gedachten zou veranderen. Maar het enige wat dat opleverde, was dat ze afviel en al haar rokken moest laten innemen. Haar vader was onwrikbaar in zijn mening over de toekomstige echtgenoot van zijn dochter. Dat het Lage Ahlstedt zou worden, was uitgesloten. Volstrekt onmogelijk. Ze zou worden uitgehuwelijkt aan een fatsoenlijke jongen uit de streek, iemand die in de toekomst de boerderij zou kunnen overnemen als Gunnar niet voor die weg zou kiezen. Robert wilde niets horen over studeren en een carrière – Britt was nodig in het huishouden. Ze zou een bekwame huisvrouw worden, net als haar moeder. Uiteindelijk besepte ze dat ze geen keuze had en haastte zich naar de Slottsgatan om Lage te vertellen hoe de zaken stonden. Dat ze hun relatie moesten beëindigen.

‘Geen denken aan,’ antwoordde hij en trok haar naar zich toe. Stil stonden ze daar en ademden elkaars geur in, terwijl ze probeerden een uitweg te vinden. Want op de een of andere manier zouden ze alles oplossen. Ze konden gewoon niet iets beëindigen wat door het lot was bepaald.

In afwachting van dat Robert zou kalmeren en zijn ergste weerstand zou verdwijnen, begonnen ze elkaar stiekem te zien. Britt verzoon verhalen over waar ze 's middags was. De lessen op de meisjesschool werden haar smoes. Ze schreef zich in voor verschillende lessen die ze niet volgde, om in plaats daarvan tijd te hebben om Lage te bezoeken. Hij haalde op zijn beurt de oude wollen jas van zijn moeder uit de kast en gaf die aan Britt. Zo begon ze elke keer dat ze naar zijn huis ging en weer terugkwam van bovenkleding te wisselen, allemaal om te voorkomen dat iemand haar zou herkennen als ze toevallig iemand tegenkwam die ze kende. Ze stopte haar eigen mooie bontjas in haar leren tas en verborg haar gezicht achter de ietwat muf ruikende kraag van de oudere variant die ze had mogen lenen. Een grove wollen muts bedekte haar blonde, krullende haar.

De angst om betrappt te worden voelde ze in haar hele lichaam telkens als ze de bus naar de stad nam en door Platsarna liep. Maar als het alternatief was om de orders van haar vader op te volgen en de man van haar leven nooit meer te zien, dan beet Britt liever op haar tanden en ging ze door met stiekem afspreken. Omdat ze bij Lage wilde zijn. Hij was haar reddingslijn en de enige van wie ze ooit zou kunnen houden. Daar was ze zeker van. Wat haar moeder er eigenlijk van vond, werd niet expliciet duidelijk, maar ze knikte zonder vragen te stellen telkens wanneer Britt een nieuwe naailes in de stad voorstelde.

Deze cursusavonden waren zowel vrij als verboden. Britt kon zichzelf zijn in het huis van Lage. Ze kon lachen en dollen en genieten wanneer zijn ogen alleen op haar gericht waren. Ze kon alles uitleven wat in haar zat, maar wat al lang onderdrukt werd door een vader die koste wat het kost een perfecte façade wilde laten zien. Er mocht absoluut niets mis zijn met het beeld van de familie Hedin. Helemaal niets. En

dat zijn dochter verliefd was geworden op een gescheiden man, dat kon gewoon niet. Hoe verliefd ze ook was.

Maar Britt was gelukkig. En ze was voor geen goud van plan haar vader haar bij Lage weg te laten houden. Dan zou ze in het meer springen, dat had ze zichzelf beloofd. Maar dat zou niet nodig zijn, verzekerde Lage haar. Zelfs als ze samen zouden moeten vluchten, zou niets hen uit elkaar kunnen houden. Hij had zijn handen om Britts gezicht gelegd en haar op het voorhoofd gekust toen hij dat zei. Daarna had hij haar lachend over zijn schouder getild en haar helemaal naar de slaapkamer gedragen.

Hoofdstuk 2

Oktober 1941

Er hingen grote donkere wolken boven Ellinge en de wind was zo snijgend koud dat Britt bijna omkeerde voordat ze zelfs maar bij de halte was aangekomen. Het eerste stuk door het bos beschermden de bomen haar tegen de ergste wind, maar zodra ze de provinciale weg naderde, moest ze zowel haar sjaal als muts vasthouden om ze niet kwijt te raken in het stormachtige weer.

Ze had thuis kunnen blijven wachten – haar broer kon heel goed zelf vanaf de bushalte lopen. Maar hun vader had haar nadrukkelijk opgedragen om Gunnar op te halen, en dus moest ze wel gaan. Ze wilde hem niet tegenspreken, wilde Robert op geen enkele manier een reden geven om geïrriteerd te raken. In plaats daarvan probeerde ze het van de positieve kant te bekijken. Ze hoefde zich niet thuis te vervelen. Door iets te doen ging de tijd sneller, en de uren voordat ze Lage weer zou zien, werden minder. Dan trotseerde ze liever de wind dan langer dan nodig in het sombere huis te wachten.

Eindelijk kwam de bus in zicht op de heuveltop. Hij naderde langzaam en ze stampte op de plek waar ze stond om warm te blijven. Toen de remmen piepten en de bus vaart minderde, zag ze Gunnar door het raam. Hij glimlachte breed toen hij zag dat ze op hem wachtte.

‘Heb je het koud?’ vroeg hij bij het zien van zijn rillende zusje toen hij uitstapte.

Britt knikte en keek naar haar broer. Hij droeg het grijsbruine uniform van het leger en de pet met het ronde

landsembleem erop. Die viel op en stond hem erg goed, en Britt zag dat een vrouw in de bus hem met haar ogen volgde.

‘Welkom thuis!’ zei Britt en sloeg haar armen om Gunnar zodra hij zijn leren tas op de grond had gezet. Toen nam ze hem bij de arm en begon snel te lopen terwijl de bus achter hen verder reed.

‘Hoe voelt het om thuis te komen?’ vroeg ze en drukte zich dicht tegen haar broer aan toen de windvlagen hun bovenkleding vastgrepen. Een zwakke geur van scheerzeep kwam van zijn wang. Maar zijn uniform rook een beetje zuur, alsof het te lang nat had gehangen zonder de kans te krijgen om te drogen.

‘Het voelt natuurlijk goed. Ik heb het prima in Strömstad, maar thuis is altijd thuis,’ antwoordde Gunnar terwijl hij zijn blik over de uitgestrekte akkers liet glijden. ‘En hoe gaat het hier in Ellinge?’

Britt beet op haar lip. Ze wilde zo graag iemand vertellen over haar relatie met Lage, maar ze wist tegelijkertijd dat haar broer niet de meest geschikte persoon was om zich bij open te stellen. Zijn mening was dezelfde als die van hun vader. Bovendien stonden Gunnar en Robert heel dicht bij elkaar en Britt kon erop rekenen dat als ze iets tegen haar broer zou zeggen, haar geheim nog voor het einde van de dag bij hun vader zou terechtkomen.

‘Het gaat zoals gewoonlijk,’ antwoordde ze kortaf. ‘Zie je Sonja nog?’

‘Elke week. Maar ze gaat bij het kustsanatorium werken, dus ze zal niet lang meer tijd voor me hebben.’

Gunnar vertraagde bijna onopgemerkt zijn pas en Britt voelde hoe zijn arm zich opspande.

‘En Inger...?’ vroeg hij. ‘Heb je iets van haar gehoord?’ Britt keek naar het grind en schudde haar hoofd.

‘Ik heb brief na brief gestuurd, maar geen antwoord gekregen. Ze wil waarschijnlijk niets met ons te maken hebben.’

Nu versnelde Gunnar weer zijn pas.

‘Ze komt vast wel eens thuis,’ mompelde hij. En daarmee was het gesprek voorbij.

Ze wandelden door het bos, waar de wind de herfstbladeren over het pad en rond hun voeten blies. Een zeventienjarig meisje en haar twee jaar oudere broer, die weekendverlof had van zijn dienstplicht. Het leven was niet meer wat het ooit was geweest, en dat kwam niet alleen doordat de oorlog een nieuwe en ernstigere fase was ingegaan sinds de Duitsers enkele maanden eerder de Sovjet-Unie waren binnengevallen.

De zomer had zowel liefde als verraad gebracht voor zowel Britt als Gunnar. En het was Britts vriendin Inger die in de vuurlinie was terechtgekomen. Zij was degene op wie Gunnar verliefd was geworden, maar die hem had afgewezen ten gunste van een Duitse soldaat, en toen hij met alle middelen – min of meer illegaal – had geprobeerd haar op andere gedachten te brengen, was ze uiteindelijk uit Ellinge gevlucht. Niemand wist waar ze zich nu bevond en Britt, die tijdens het conflict aan de kant van haar broer had gestaan, miste haar vriendin. Ze had fout gehandeld, dat had ze achteraf ingezien, wat behoorlijk veel pijn deed. Ingers vriendschap had natuurlijk belangrijker moeten zijn dan de eer van haar broer. Britt kon alleen maar hopen op vergeving ergens in de toekomst, en dat ze misschien antwoord zou krijgen op een van al haar brieven.

‘Hoe gaat het met je in het leger?’ vroeg ze, om niet aan de afgelopen zomer te denken. Die kon ze niet ongedaan maken, hoe hard ze ook haar best deed.

‘Ja, het gaat wel,’ antwoordde Gunnar vluchtig.

‘Kun je me niet wat vertellen?’

‘Waarover dan? Het is meestal hetzelfde. We oefenen en houden de grens in de gaten. Overdag patrouilleren we en

‘s nachts slapen we, en soms is het omgekeerd. Meer valt er helaas niet te vertellen.’

‘Wat bedoel je? Het klinkt alsof je het toch niet zo naar je zin hebt?’

Gunnar snoof.

‘Ja, ik vind het werk wel leuk. Maar het is een stel watjes waar ik mee moet werken. Ze hebben geen ambities met hun diensttijd. Geen vertrouwen in de toekomst. Ze kiezen geen kant!’ Hij spuugde een grote klodder voor Britts schoenen en ze moest uitwijken.

‘Durf jij dat te doen? Partij kiezen, bedoel je?’

‘Je moet voorzichtig zijn met het uitschreeuwen van je mening, ook al is het verleidelijk. Vooral binnen Defensie, waar je bent aangesteld om voor Zweden te werken. Dan kun je niet zomaar alles zeggen.’

Nu bleef Gunnar abrupt staan en draaide haar naar zich toe. Hij sloeg zijn armen stevig om haar schouders.

‘De Duitsers zijn superieur in deze oorlog. Binnenkort is alles voorbij en mogen we onze vlaggen hijsen ter ere van hen. Dan zal ik mijn mening niet verbergen, dat moet je goed onthouden. En dat zou jij ook niet moeten doen.’

Britt wendde haar blik af en keek het bos in. Ze dacht aan Lage, die slechts enkele dagen eerder had gezegd dat oorlog alleen maar verdriet en leed veroorzaakte. Maar ze knikte toch en toen liet Gunnar zijn stevige greep op haar los. Het voelde pijnlijk aan waar hij haar had vastgeklemd.

‘Ik droom ervan om voor Hitler te vechten,’ zei Gunnar en zette zijn pet recht toen ze weer verder liepen. Hij liep met rechte rug, trots en overtuigd.

Britt trok hard aan zijn arm en liet hem weer stoppen.

‘Wat? Wat zeg je, Gunnar?’

‘Ik moet meer doen, het is niet genoeg om aan de Noorse grens te zitten en te wachten tot er iets gebeurt.’

‘Wil je de oorlog in? Maar alsjeblieft, Gunnar, dat is levensgevaarlijk! Ik wil niet dat je iets overkomt.’

Hij gaf geen antwoord. Hij begon gewoon weer te lopen en trok haar mee over de weg. Een paar kauwen schreeuwden aan de rand van het bos en het voelde alsof het elk moment kon gaan regenen. Britt trok weer aan de mouw van haar broer.

‘Gunnar?’

‘Maak je geen zorgen, kleine Britt,’ antwoordde hij kortaf. ‘Ik droom maar wat, ik heb op dit moment niet de juiste contacten om het te kunnen realiseren. Ik had graag gezien dat vader me kon helpen, maar zijn werk houdt hem tegen, wat ik natuurlijk begrijp. Maar toch... Ik zou het zo graag willen!’

De angst lag zwaar op Britts borst toen ze nadacht over de betekenis van wat Gunnar had gezegd. Ook al was het op dit moment niet aan de orde, het was genoeg dat hij erover nadacht om Zweden te verlaten voor Duitsland om Britt ongerust te maken. Al sinds zijn kindertijd was hij zo vastberaden en doelgericht geweest, en Britt had altijd naar zijn gedachten en meningen geluisterd. Hij was de knappe grote broer geweest naar wie ze opkeek. Wat Gunnar zei, was juist en goed, daar had ze altijd naar geleefd. Ze had haar rol als kleine zus serieus genomen. Maar nu was ze niet meer zo zeker. Als Zweed vrijwillig een gewelddadige oorlog ingaan, voelde gewoon roekeloos.

Toen ze het erf opkwamen, liet Britt de arm van haar broer los en rende vooruit, naar het huis en de warmte.

‘Gunnar?’ riep haar vader vanuit de woonkamer toen ze over de drempel stapten.

Britt hoorde zijn snelle voetstappen dichterbij komen over de krakende houten vloer. In de hal straalde hij en ontving zijn zoon met een stevige omhelzing. Daarna leidde hij hem het huis binnen om te praten, onder mannen. Dat Britt er naast stond, leek hij niet op te merken.

Ze ging de keuken in, waar ze haar moeder bij het fornuis aantrof. Märta wierp haar slechts een korte blik toe voordat ze zich weer naar de pannen wendde.

‘Gunnar is thuis,’ zei Britt en ging aan de keukentafel zitten. ‘Hij en vader zitten in de woonkamer.’

Haar moeder knikte.

‘Ja, hij komt wel even gedag zeggen als hij tijd heeft.’

Märta stond koppig met haar rug naar Britt, die zonder het gezicht van haar moeder te hoeven zien wist dat ze een blauwe plek te verbergen had. De laatste tijd waren die steeds vaker opgedoken, zonder dat Britt echt kon begrijpen wat er veranderd was. Het is waar dat het werk van haar vader als politieagent in onrustige tijden hem het afgelopen jaar ongewoon labiel en lichtgeraakt had gemaakt. Misschien had zijn uitbarsting daar wel mee te maken. Britt kon er niet aan denken. Ze wilde haar moeder zo graag helpen en haar situatie verlichten, maar ze wist niet wat ze moest doen.

Sinds Britt oud genoeg was om te begrijpen hoe het zat met Roberts gedrag tegenover Märta, was de situatie thuis veel moeilijker geworden. De afgelopen jaren had ze er haar ogen voor gesloten en gedaan alsof ze niets merkte; dat was de makkelijkste uitweg. Maar nu begon het onhoudbaar te voelen, vooral sinds Britt Lage had ontmoet en zelf echte liefde had ervaren. Wat Robert ook voor zijn vrouw voelde, het was niet hetzelfde.

‘Ben je weer overgeplaatst?’ vroeg Märta voorzichtig toen het hele gezin bij elkaar zat aan de feesttafel, die ze voor de gelegenheid had gedekt met een goed gestreken linnen tafelkleed. Ze had een kip gekookt die ze serveerde met aardappelen en wortelen.

Robert draaide zijn hoofd heftig naar zijn vrouw en de aanblik van die diepe rimpel tussen zijn wenkbrauwen deed zowel haar als Britt een beetje ineenkrimpen.

‘Je zoon wil doen waarvoor hij in de wieg is gelegd,’ antwoordde Robert hard. ‘Als men dat niet begrijpt, worden ze bang en doen ze het enige wat ze kunnen bedenken: hem overplaatsen. Maar dat snappen krengen als jij natuurlijk niet.’

Gunnar wendde zich tot zijn moeder.

‘Het was een verdomd zwakke bende daar beneden in Skåne,’ legde hij uit. ‘Zelfs de officieren durfden niet met scherp te schieten toen de gelegenheid zich voordeed. Maar Bohuslän heeft zich tot nu toe van zijn beste kant laten zien. Ik heb vorige week een Jood gevangen die door het bos rende. Het was een magere kerel, hij was ongetwijfeld omgevallen als ik hem had laten rennen. Misschien was dat zonde...’ Gunnar grinnikte even en keek naar zijn vader, die knikte met een kleine glimlach.

Britt keek naar haar grote broer, die rechtop in zijn stoel zat en vertelde over de gebeurtenissen in Bohuslän. Hij straalde zoveel zelfvertrouwen en trots uit dat het er bijna uit gutste. Britt was daar jaloers op. Ze wenste dat ze zelf Gunnars zelfverzekerdheid had gehad. Als ze als jongen was geboren, hadden haar kansen in het leven er heel anders uitgezien. Ze had meer keuzevrijheid gehad wat betreft werk en gezin, en haar vader had haar aangemoedigd om vakken te studeren die haar interesseerden. Niet alleen cursussen in handwerk en huishoudkunde volgen die ze als huisvrouw goed kon gebruiken.

Ze luisterde naar hun gesprek, dat zich uitbreidde naar defensiebeleid en wapensoorten. En militaire rangen. Britt sneed met haar mes een stukje wortel af en duwde het over haar bord heen en weer. Ze verloor haar interesse in het gesprek van de mannen en liet haar gedachten afdwalen. Naar Lage. Toen voelde ze meteen een zacht en fijn kriebelend

gevoel in haar buik. Haar Lage was iets heel bijzonders en het was zo ontzettend jammer dat haar vader dat niet kon zien.

Ze keek naar hem terwijl hij daar zat en lachte om Gunnars verhaal over hoe een Noorse vluchteling de fjord was overgezwommen naar Zweden, maar zich had vergist in het tijdstip waarop de patrouilleboot weg zou zijn. De man bevond zich midden op de grens toen de boot kwam.

‘Dat werd een vlotte terugreis,’ lachte Gunnar. Het gekookte kippenvlees, dat eigenlijk zo mals was dat het uit elkaar viel, zwol op in Britts mond. Zelfs de gedachten aan Lage konden het besef niet verdringen dat ze gevangen zat. Ze zou niet aan haar vader kunnen ontsnappen, wat ze ook deed. Hij was voortdurend aan haar zijde en bepaalde hoe ze haar leven moest leiden. Het was verschrikkelijk, en de gedachte dat ze niet uit deze situatie kon komen, was verstikkend.

Maar welke keuze had ze? Alles achterlaten en samen met Lage vluchten? Hoe aantrekkelijk die gedachte ook was, ze wist dat het nooit zou lukken. Waar zouden ze heen moeten? Ze zou zich nooit veilig kunnen voelen in de wetenschap dat haar woedende vader naar hen op zoek was. En als hij hen dan zou vinden... Het is waar dat Robert zijn woede tot nu toe nooit fysiek op zijn kinderen had afgereageerd, maar ernstig verraad zou hem er waarschijnlijk niet van weerhouden zijn dochter net zulke vreselijke blauwe plekken te bezorgen als hij zijn vrouw al die jaren had bezorgd – zo niet erger.

En misschien zou hij zelfs daar de grens niet trekken...

Britt verslikte zich in het stukje vlees en legde haar hand op haar borst. Ze sloot haar ogen stevig terwijl ze hoestte. Toen reikte ze naar het waterglas en keek verontschuldigend naar haar familie. Daar zaten ze en keken naar haar: haar onderdrukte moeder, haar tirannieke vader en zijn jongere evenbeeld. Britt wenste dat ze gewoon van tafel kon opstaan, het huis uit kon rennen en alles achter zich kon laten.

Maar ze wist dat ze vastzat.